

รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีการศึกษา 2564

Subject: Supervision Model with Professional Learning Community with the Development
of Lessons to Promote the Proactive Learning Management Abilities of Students
of the Teacher Vocational Certificate Program, College of Asian Scholars,
in the 2021 Academic Year

ธนาศักดิ์ ศิริบุญยพันธ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
พร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพครู 2) ศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาที่ได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น
การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศ และระยะที่ 2 การศึกษาความสามารถใน
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาที่ได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้
ได้แก่ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 และแบบสังเกตชั้นเรียน มีค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.56$) การศึกษา
เอกสารแผน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์
เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ที่ได้รับการพัฒนามี 2 องค์ประกอบ
คือ 1) องค์ประกอบด้านบุคคล ได้แก่ นักศึกษาผู้พัฒนาบทเรียน นักศึกษาคู่มือพัฒนาบทเรียน ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา
ศึกษานิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ และครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ หรือผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ และ 2) องค์ประกอบด้าน
กระบวนการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ในการนิเทศ ขั้นที่ 3 การลงมือ
ปฏิบัติการนิเทศ และขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ

2. นักศึกษาที่ได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศนี้ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงขึ้น ทั้งด้าน
การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยนักศึกษาทุกคนมีการเปลี่ยนแปลง
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด ในการนิเทศครั้งที่ 3

3. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในระดับมากที่สุด โดยด้านการออกแบบ
และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นผลมาจากคำแนะนำของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในกิจกรรมการเขียนแผนการ

⁴อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

จัดการเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรมปรับปรุงบทเรียน ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นผลมาจากคำแนะนำในกิจกรรมการปฏิบัติการจัดการ การเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียน ร่วมกับกิจกรรมสะท้อนผลหลังการสอน

คำสำคัญ : ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

This research was a development research. The objectives were to 1) develop a supervision model with the Professional Learning Community together with the development of lessons to promote the proactive learning management abilities of students in the Teacher Vocational Certificate Program. 2) to study the proactive learning management abilities of supervised students with a developed supervision model. The research was divided into 2 phases: phase 1, the development of supervision model, and phase 2, the study of proactive learning management abilities of students who received supervision with the developed supervision model. The quantitative data were collected and the used tools included Proactive Learning Management Plan, Assessment Form and Class Observation Form. The data were analyzed by finding Percentages, Mean and Standard Deviation. The qualitative data were collected using semi-structured interview form with an in-depth interview. The proactive learning plan document was studied and the proactive learning management in the classroom was observed. The data were analyzed by content analysis method.

The results of the research found that:

1) Supervision model with professional learning community joined the lesson development to promote the proactive management collaborative learning's abilities among students in the Graduate Certificate Program in teaching profession. 2 components were divided into: 1) the personal component, i.e. students and student pairs who develop lessons, mentors, school administrators, and inspirational teachers or learning management experts. 2) process components consisted of 4 steps: step 1 was supervision planning, step 2 was knowledge of supervision, step 3 was operation of supervision which carried out 7 activities, namely, activity 1 was problem condition analysis. Find the problems and the cause of the problems. Activity 2 was searching for patterns, methods, and innovations in problem solving. Activity 3 was designing and writing a proactive learning management plan. Activity 4 was a presentation of proactive learning management plan. Activity 5 was a teaching practice and a classroom observation. Activity 6 was the feedback after the students' teaching. Activity 7 was the improvement of the lessons. Step 4 was an evaluation of supervision.

2) Supervised students with this form of supervision have a higher ability to proactively manage learning, both in the design and writing of learning management plan and learning activities in the classrooms. All students had a highest level of proactive change in their abilities to manage learning in the 3rd supervision.

3) Results of the in-depth interview. Students had a highest degree of change in their proficiency. In terms of designing and writing a proactive learning management plan, it was the result of the guidance of

the professional learning community. In the writing activities of the learning management plan, there were also the lesson improvement activities. As for the learning activities in the classroom, it was the result of instruction in the classroom activities, the learning management and observation, together with the feedback activities after the teaching of the supervised students.

Keywords: Professional Learning Community, Development of Lessons, Proactive Learning Management Abilities

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้เยาวชนของประเทศเติบโตขึ้นมาด้วยการเป็นคนทั้งเก่ง ดี และมีความสุขสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นได้อย่างแท้จริง และสามารถคิดเป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ และจะต้องสร้างให้เยาวชนไทยสามารถยืนอยู่บนโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย สามารถเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียนตลอดจนเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ ดังนั้น วิธีการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องตอบโจทย์ในการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โลกแห่งการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี Active Learning เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไป (Bonwell and James, 1991 อ้างถึงใน ฐาปนา จ้อยเจริญ, 2563) ผู้เรียนเริ่มจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creator) (Felder & Brent, 1996) จึงเห็นได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีแนวทางที่สามารถตอบโจทย์ของการจัดการศึกษาเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี (กมล โพธิเย็น, 2564) อย่างไรก็ตาม จากรายงานสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี, 2560) พบว่า ผู้สอนยังจัดการเรียนรู้แบบเดิม หรือพยายามจัดการเรียนรู้เชิงรุกแต่ทำได้ไม่เต็มที่เนื่องจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมทั้งขาดความเข้าใจในการเลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม จึงทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงขาดความมั่นใจในการให้คำแนะนำเพื่อนครูและนักศึกษาที่อยู่ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้นักศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างจริงจัง (สุรกันต์ จิงหาร, 2553 และ Muhammad, 2016) ผวนอกกับปัญหาที่มีอยู่เดิม คือ การขาดทักษะในการวางแผนการเรียนรู้ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ และทักษะในการประเมินผลการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ในลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์ยังคงจัดการเรียนรู้เชิงรับ (Passive Learning) ที่เน้นการบรรยาย ไม่จัดการเรียนรู้ด้วยการสืบเสาะแสวงหาความรู้ และการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง (เอมอร วันเอก นฤมล ยุตาคม และธีรศักดิ์ วีระภาสพงษ์, 2556; ภาณุพันธ์ ชันธะ, 2561)

จากปัญหาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความรู้ ทักษะ และเจตคติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนั้น มีนักวิชาการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการใช้กระบวนการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ ตลอดจนค่านิยม และการทำงานร่วมกันในการทำงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งนี้ Glickman and other (2004) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศที่เหมาะสมจะสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้การนิเทศยังมีความสำคัญส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นอย่างมาก เพราะประสิทธิภาพในการนิเทศนั้นส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมถึงความสามารถในการปฏิบัติงานครูด้านอื่น ๆ ตลอดจนเจตคติต่อวิชาชีพครู อันจะส่งผลเกี่ยวพันไปถึงคุณภาพของครูในอนาคต (วัชรา เล่าเรียนดี, 2550; สวินัย เสริมสุข และสุขแก้ว คำสอน, 2560; ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2560 และ Murata, 2011) ทำให้มีนักวิชาการพยายามศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ โดยมีข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา

รูปแบบโดยการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานคือ 1) การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) การรับผิดชอบ การเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน 3) การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน 4) การเรียนรู้ร่วมกัน 5) การส่งเสริมความสัมพันธ์ และการจัดโครงสร้างบุคลากร (Hord, Roussin and Sommers, 2009) ซึ่งสามารถเติมเต็มข้อดีของการนิเทศ เช่น มีการสร้างความร่วมมือกันในการนิเทศจากผู้นิเทศหลากหลาย ทั้งจากครูที่เลี้ยง ผู้บริหาร ศึกษา นิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญ มาเติมเต็มประเด็นมุมมอง การให้คำแนะนำ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีการร่วมกันวางแผน การทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิด เพื่อฝึกการฝึกคิดฝึกออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสามารถประยุกต์ คำแนะนำและความรู้ไปออกแบบการจัดการ การเรียนรู้ของตนเองได้ ตลอดจนกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาการนิเทศที่ไม่เป็นรูปแบบที่แน่นอน และขาดความต่อเนื่อง (ภานุพันธ์ ชันชะ, 2561; ศยามาน อินสอาด จิตติยา เนตรวงษ์ และศิวินดี อรรถกฤษณ์, 2560; Jacob and Yendel-Hoppey, 2010 และ Spillane, Shirrell and Hopkins, 2016) ซึ่งในบริบทของการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น แนวคิดการ พัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) เป็นแนวคิดที่มีความเหมาะสมกับการใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนานักศึกษาผ่าน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของครู รวมถึง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์ที่เป็นชั้นเรียนจริง โดยมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน มีการประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองได้อย่าง เหมาะสม (ปริณดา ลิ้มปานานนท์ พรหมรัตน์ และพรเทพ จันทราอุทกฤษฎ์, 2561 และชาริณี ตรีวีรบุญ, 2552) ซึ่งแนวทางของ การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในบริบท ของการปฏิบัติงานจริง (ชาริณี ตรีวีรบุญ, 2552) จึงทำให้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันนี้ช่วยเติมเต็มการทำงานของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ในการพัฒนานักศึกษาครูได้ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่เน้นการพัฒนาการนิเทศ ภายในโดยอาศัยกระบวนการการสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง และการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากสภาพปัญหาและแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ผู้วิจัยจึงพัฒนา รูปแบบการนิเทศนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่อยู่ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามแนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อ เป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการ พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาวิชาชีพ และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา วิชาชีพครูอย่างยั่งยืน อันจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี มีความพร้อมต่อ การเป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญของชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู

2.2 เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู ที่ได้รับการนิเทศ ด้วยรูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 องค์ประกอบของความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของ Jhonson, Jhonson and Smith (1998); Leeuwen and Janssen (2019); Al-Yaseen and WaFaa (2011); Dick and Carey (2005); พิมพันธ์ เดชะคุปต์

และเพียว ยินดีสุข (2561) ประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร 2) ความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) ความสามารถในการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกได้ และ 5) ความสามารถในการประเมินการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียน

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศ ตามแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์ (2529) ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ในการทำงาน 3) การลงมือปฏิบัติงาน และ 4) การประเมินผล

3.3 แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ตามแนวคิดของ Iksan et.al. (2014); Murata et.al. (2011) และ ชาริณี ตริวีร์ณัญ (2552) ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายการศึกษาผ่านบทเรียน 2) การวางแผนบทเรียน 3) การสอนและการสังเกตในชั้นเรียน 4) การสืบสอบผลการปฏิบัติงาน และ 5) การปรับปรุงแก้ไขบทเรียน

3.4 ขั้นตอนการปฏิบัติของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามแนวคิดของ Dufour, Dufour, Eaker and Many (2006); ชาริณี ตริวีร์ณัญ (2552); พิมพันธ์ เดชคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2561); เรวณี ชัยเขาวรัตน์ (2556) ประกอบด้วย 1) ขั้นวิเคราะห์ 2) ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) ขั้นปฏิบัติและสังเกตการณ์ 4) ขั้นสะท้อนความคิด และ 5) ขั้นปรับปรุงใหม่

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศ และระยะที่ 2 การศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย คือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยในขั้นพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน รวมทั้งสิ้น 70 คน ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ 1) ครูพี่เลี้ยง 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศึกษานิเทศก์ 4) อาจารย์นิเทศ และ 5) ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ หรือผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ 1) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่อยู่ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 2) นักศึกษาคู่มือร่วมพัฒนา

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร 2) ความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 4) ความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และ 5) ความสามารถในการประเมินผู้เรียน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย 1) ร่างรูปแบบการนิเทศ และ 2) เอกสารคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการนิเทศ ได้แก่ คู่มือการนิเทศ และคู่มือการฝึกประสบการณ์การจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 2 การศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบสังเกตชั้นเรียน และ 3) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

4.4 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) ร่างรูปแบบการนิเทศ และเอกสารคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการนิเทศ มีค่าความตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 1.0 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ

0.84 3) แบบสังเกตชั้นเรียน มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 และ 4) แบบสัมภาษณ์ กิ่งโครงสร้าง ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} =4.56, S.D.=0.30)

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ก่อนเข้าร่วมการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ด้วยวิธีการ 1) การศึกษาเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ (Documentary Research) 2) การสังเกตชั้นเรียน (Classroom Observation) 3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามปลายเปิดในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลการให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

4.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) และค่าความเที่ยงตรงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) ใช้การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index: RAI)

5. ผลการศึกษา

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

1. องค์ประกอบด้านบุคคล ประกอบด้วย 1) นักศึกษาผู้พัฒนาบทเรียน 2) นักศึกษาผู้ร่วมพัฒนา 3) ครูพี่เลี้ยง 4) ผู้บริหารสถานศึกษา 5) ศึกษานิเทศก์ 6) อาจารย์นิเทศก์ และ 7) ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ หรือผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้
2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Supervision Planning) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ในการนิเทศ (Preparation) ขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติการนิเทศ (Supervision Operation) ในขั้นนี้มีการปฏิบัติเป็น 7 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา ค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา กิจกรรมที่ 2 การแสวงหารูปแบบ วิธีการนวัตกรรมในการแก้ปัญหา กิจกรรมที่ 3 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมที่ 4 การนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียน กิจกรรมที่ 6 การสะท้อนผลหลังการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมที่ 7 การปรับปรุงบทเรียน และขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation)

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้รับการนิเทศตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงโดยพัฒนาขึ้นทุกด้าน กล่าวคือในระยะ เวลาเริ่มต้นการวิจัยความสามารถเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.26) และในระยะสิ้นสุดการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.42) และระดับคะแนนความสามารถรายด้าน ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในระยะ เวลาเริ่มต้นการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.20) และในระยะสิ้นสุดการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.24) 2) ความสามารถในการกำหนดกิจกรรม

การเรียนรู้ในระยะ เวลาเริ่มต้นการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) และในระยะ สิ้นสุดการวิจัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) 3) ความสามารถในการกำหนดสื่อการเรียนรู้ในระยะ เวลาเริ่มต้นการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$) และในระยะสิ้นสุดการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.37$) 4) ความสามารถในการกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในระยะเวลา เริ่มต้นการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.10$) และในระยะสิ้นสุดการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.48$)

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยภาพรวมในระยะเวลาเริ่มต้นการวิจัยคะแนนความสามารถเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$) และในระยะสิ้นสุดการวิจัยในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.38$) โดยระดับคะแนนความสามารถรายด้านประกอบด้วย 1) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในการนิเทศครั้งที่ 1อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$) และในการนิเทศครั้งที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.48$) 2) ความสามารถในการจัดการชั้นเรียนในการนิเทศครั้งที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) และในการนิเทศครั้งที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.45$) 3) ความสามารถในการประเมินผู้เรียนในการนิเทศครั้งที่ 1อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) และในการนิเทศครั้งที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$)

3) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการรับการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า นักศึกษาสามารถให้การอธิบายถึงแนวทางในการออกแบบและเขียนแผน การจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการจัดการ การเรียนรู้เชิงรุกได้เป็นอย่างดี และรับรู้ถึงพัฒนาการของตนเองในด้านต่าง ๆ โดยอธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงความสามารถของตนเองนั้นเกิดจากการได้รับการนิเทศตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นผลมาจากการได้รับการนิเทศตามรูปแบบดังกล่าว ในกิจกรรมการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ร่วมกับกิจกรรมการปรับปรุงบทเรียน ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นผลมาจากคำแนะนำในกิจกรรมการปฏิบัติการจัดการ การเรียนรู้และการสังเกตชั้นเรียน ร่วมกับกิจกรรมการสะท้อนผลหลังการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความพึงพอใจในการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6. การอภิปรายผล

1. การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้เชิงรุก ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

1.1 รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นตอบสนองต่อนโยบายการผลิตและพัฒนาครูในสถานการณ์ปัจจุบัน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่เน้นการพัฒนาการนิเทศภายในโดยอาศัย กระบวนการการสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง และการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น เน้นการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยการสร้างความร่วมมือกันจาก ผู้นิเทศที่หลากหลาย ทั้งจากครูพี่เลี้ยง ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญ มีการร่วมกันวางแผนการทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิด และมีกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีความรับผิดชอบร่วมกัน สอดคล้องกับ ภาณุพันธ์ ชันระ (2561) ศยามาน อินสะอาด วิฑิตยา เนตรวงษ์ และศิวินดี อรรถวุฒิกุล (2560) พิมพ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2561) Jacob and Yendel-Hoppey (2010) และ Spillane, Shirrell and Hopkins (2016) ที่ได้กล่าวไว้ว่ารูปแบบการนิเทศ ที่ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาจากการนิเทศร่วมกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับหลักการพัฒนาความเป็น ครูมืออาชีพด้วยการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร และการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู

1.2 รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนานักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่อยู่ในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ กล่าวคือรูปแบบการนิเทศที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ คำนึงถึงการ

พัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งในมิติด้านการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะ รูปแบบการนิเทศดำเนินงานในลักษณะของการพัฒนาบทเรียนร่วมกันทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และเพิ่มพูนทักษะจากสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของ Yoshida and Fernandez (2004) และชาริณี ตริวิชัย (2552) ที่กล่าวถึงการพัฒนาบทเรียนร่วมกันว่าเป็นการพัฒนาครูด้วยบริบทการทำงานจริง ที่ทำให้นักครูได้พัฒนาทั้ง ความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมในการทำงาน

1.3 รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งการเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ได้ กล่าวคือ กระบวนการนิเทศตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นมีความจำเพาะต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังจะเห็นได้จาก 1) องค์ประกอบด้านบุคคลที่เป็นผู้นิเทศ มีความรู้ความชำนาญตรงตามสาขาวิชา และมีประสบการณ์หลากหลายในการทำงาน 2) ด้านกระบวนการนิเทศที่มีขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน มีขั้นเตรียมผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่มีความสำคัญในลักษณะของการปฐมนิเทศ เพื่อสร้างเข้าใจตรงกันทั้งด้านเนื้อหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และวิธีการนิเทศ ทั้งยังช่วยพัฒนาความร่วมมือของสมาชิกในการนิเทศตลอดจนการดำเนินการด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานร่วมกันในชั้นต่าง ๆ ของการนิเทศ 3) ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศมีลำดับการปฏิบัติ การนิเทศชัดเจน มีระยะเวลา และความต่อเนื่อง มีเอกสารประกอบการนิเทศคู่มือการนิเทศที่เหมาะสม มีการสะท้อนคิดเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง ซึ่งเมื่อข้อมูลจากขั้นตอนการอภิปรายและสรุปผลการนิเทศแล้วนั้น ทำให้ผู้รับการนิเทศมีแนวทางในการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง Borders (1991), Cavanagh and Garvey (2012) และ Harris and Michelle (2010) ที่อธิบายถึงการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จต้องมีกระบวนการนิเทศที่ กระบวนการชัดเจน มีบุคคลผู้นิเทศในลักษณะที่เป็นเพื่อนคู่คิด และมีระยะเวลาต่อเนื่องในการนิเทศ

2. การศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ได้รับการนิเทศตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2.1 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้น ในระยะเวลาเริ่มต้นการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง และในระยะสิ้นสุดการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบการนิเทศที่ใช้ในครั้งนี้ มีหลักการของการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะการพัฒนาบทเรียน (แผนการจัดการเรียนรู้) เป็นสำคัญ สอดคล้องกับ Yoshida and Fernandez (2004) และ Hord (2004) ที่ระบุว่า การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอน และผู้เรียน ให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมากขึ้น

2.2 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน โดยภาพรวมมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ระยะเวลาเริ่มต้นการวิจัยคะแนนความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง และในระยะสิ้นสุดการวิจัยในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาได้ทราบแนวทาง และฝึกปฏิบัติ จนมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สามารถประยุกต์แนวทาง เทคนิคต่าง ๆ มาใช้ รวมถึงแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ Lewis (2002) Hord (2004) และ Latifah (2014) ระบุว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอน และผู้เรียน ให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมากขึ้น

2.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับการนิเทศ พบว่า นักศึกษาสามารถอธิบายถึงแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน สะท้อนการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้เป็นอย่างดี และรับรู้ถึงพัฒนาการของตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนิเทศโดยการใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในขั้นตอนแรกซึ่งเป็นระยะก่อนการนิเทศจะต้องมีการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านต่าง ๆ ที่แสดงถึงความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จึงทำให้นักศึกษาจับประเด็นที่ตนเองต้องพัฒนา

และความเปลี่ยนแปลงของตนเองที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้มีเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถสะท้อนพัฒนาการของตนเองได้ คือการบันทึกท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการนำเสนอแนวทางในการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ ทิมพันซ์ เดชะคุปต์และเพยาว์ ยินดีสุข (2561) ที่ระบุว่าทำให้ผลย้อนกลับ หรือการสะท้อนคิดในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการเยี่ยมชั้นเรียน และการเขียนอนุทิน จะช่วยให้สามารถมองเห็นจุดเด่น จุดด้อย สิ่งที่ต้องพัฒนา และแนวทางที่จะพัฒนาได้ดีขึ้น นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการนิเทศครั้งนี้ เนื่องจากมีกระบวนการทำงานแบบครบวงจรเริ่มตั้งแต่การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีนักศึกษาผู้ร่วมพัฒนามาเป็นเพื่อนคู่คิด จนมาถึงวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนและการพิจารณาแผนร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งมีการให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร และมีหลากหลายมุมมองจากสมาชิกที่มีความความชำนาญหรือมุมมองที่ต่างกันทำให้นักศึกษารู้สึกว่า บรรยากาศของการนิเทศไม่น่ากลัวและทำให้เกิดความเครียด การร่วมมือร่วมพลังกันในกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การให้การยอมรับ การเปิดใจ จะส่งผลทางบวกต่อการทำงานและทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาความสามารถของตนเอง

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ สามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่นำรูปแบบการนิเทศนี้ไปปรับใช้ในการพัฒนาครู ควรดำเนินการตามลำดับขั้นตอน อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่อยู่ในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งนอกจากความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกแล้ว ยังมีความสามารถด้านอื่นที่อาจจะใช้รูปแบบการนิเทศในลักษณะนี้ในการพัฒนาได้ จึงควรมีการศึกษาการใช้รูปแบบการนิเทศนี้ในการส่งเสริมความสามารถด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- กมล โปธิเย็น. (2564). Active Learning: การจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร** ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 (มกราคม -มิถุนายน) หน้า 11-28.
- ชาริณี ตรีวิญญู. (2552). การศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson Study): ทางเลือกใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. **วารสารครูศาสตร์**. 37(3), 131- 149.
- _____. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. **วารสารครูศาสตร์**. 45(1), (มกราคม-มีนาคม), 299-319. TCI 1.
- ปรีณดา ลิ้มปานานท์ พรหมรัตน์ และพรเทพ จันทราอุกฤษฏ์. (2561). ผลของกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันที่มีต่อความสามารถในการ ออกแบบและปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบที่เน้นการเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนิสิตมหาบัณฑิต คณะครูศาสตร์. **วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้**, 9(2), หน้า 250-263.
- ทิมพันซ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภานุพันธ์ ชันชะ. (2561). การวิเคราะห์พฤติกรรมการนิเทศของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา An Online Journal Education: OJED*, 13(1), มกราคม – มีนาคม: 516-529.
- เรวณี ชัยเขวารัตน์. (2556). กระบวนการเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: การวิจัยกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2550). การนิเทศการสอน: Supervision of Instruction. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศยามน อินสะอาด ฐิติยา เนตรวงษ์ และศวินิต อรรถภูมิกุล. (2560). การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อสร้างชุมชนนักปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ไอซีทีของครู สังกัด สพฐ. *Veridian E-journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(2).
- ศุภวรรณ สัจจิตบูล. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มศว*, 11(2).
- สังัด อุทรนันท์. (2529). การนิเทศการศึกษา : หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวนีย์ เสริมสุข และสุขแก้ว คำสอน. (2560). การศึกษาความต้องการในการนิเทศตามการรับรู้ของนักศึกษา ชุดวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. *วารสาร Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(3).
- สุภัทรา ภูษิตรัตน์าวลี (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุรกันต์ จังหาร. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร. พริกหวานกราฟฟิก.
- เอมอร วันเอก และคณะ. (2556). ความเข้าใจและการปฏิบัติการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาศาสตร์. *วารสารวิทยาศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์*, ปีที่ 34 : 456-470.
- Al-Yaseen and WaFaa. (2011). Expectations of a Group of Primary School Teachers Trained on Cooperative Learning on the Possibility of Successful Implementations. *ERIC. Education* 132(2), 273-284.
- Bonwell, Charles C., and James A. Eison. (1991). Active learning: Creating excitement in the classroom. *ERIC Digest*. [Online] Available.
- Borders, L. A. (1991). A systematic approach to peer group supervision. *Journal of counseling and Development*, 69(3), 248-252.
- Cavanagh, M. S., & Garvey, T. (2012). A professional experience learning community for pre-service secondary mathematics teachers. *Australian journal of teacher education*, 37(12).
- Dick, W., Carey L. and Carey, J.O. (2005). *The Systematic Design of Instruction*. 5th ed. New York: Addison-Wesley, Longman.

- DuFour, R., DuFour R., Eaker, R., & Many, T. (2006). **Learning by doing: A handbook for professional learning communities at work.** Bloomington.
- Felder, R. & Brent, R. (1996). Navigating the Bumpy Road to Student-Centered Instruction. **Journal of College Teaching.** 44(2), 43-47.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & RossGordon, J. M. (2001). **SuperVision and Instructional leadership (5th ed.).** Boston: Allyn & Bacon.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2004). **Supervision and Instructional leadership: A developmental approach.** Boston, Mass: Allyn and Bacon.
- Harris, Alma & Jones, Michelle. (2010). Professional learning communities and system improvement. **Improving Schools.** 13. 172-181.
- Muhammad, H. A. (2016, April). Active learning & teaching: Challenges & tips for teachers. In **7th International Visible Conference of Educational Studies & Applied Linguistics, Erbil, Kurdistan, Iraq** (pp. 23-24).
- Hord, S. M. (2004). **Professional learning communities: An overview.** In S. Hord (Ed.), *Learning together, leading together: Changing schools through professional learning communities* (pp. 20-30). New York: Teachers College Press.
- Hord, S. M., Roussin, J. L., & Sommer, W. A. (2009). **Building professional learning communities: Inspiration, challenge, surprise and meaning.** Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Iksan, Zanaton & Nor, Siti & Mahmud, Siti & Zakaria, Effandi. (2014). Applying the Principle of "Lesson Study" in Teaching Science. **Asian Social Science.** 10(4),108.
- Jacob and Yendel-Hoppey. (2010). Supervision transformation within a professional learning Community. **Teacher educationa quarterly,** 37, 97-113.
- Johnson, D.W., Johnson, R. and Smith, K. (1998). **Active learning: Cooperation in the college classroom.** Interaction Book Company, Edina.
- Latifah, Diah. (2014). The role of in-service teacher in supervising pre-Service teachers during teaching practicum program. **Harmonia: Journal of Arts Research and Education,** 14. 88.
- Lewis, C. (2002). Does Lesson Study have a future in the United States?. **Nagoya Journal of Education and Human Development** 1(1), 1-23.
- Leeuwen, A. V. and Janssen, J. (2019). A systematic review of teacher guidance during collaborative learning in primary and secondary education. **Educational Research Review,** 27, 71-89.
- Murata A. (2011). Introduction: Conceptual Overview of Lesson Study. **Lesson Study Research and Practice in Mathematics Education.** 1-12.
- Spillane, Shirrell and Hopkins. (2016). Designing and Deploying a Professional Learning Community (PLC) Organizational Routine: Bureaucratic and Collegial Arrangements in Tandem. **Travail collect if des enseignants,** 35(3). 97-122.
- Yoshida, M. and Fernandez, C. (2004). **Lesson study: A Japanese approach to improving mathematics teaching and learning.** New Jersey: Lawrence Erlbaum Associate.